

BKA-I-0912-4/17/9

UNP: 170725-00150

Pani

dr hab. Maria Kała

Dyrektor Instytutu Ekspertyz Sądowych

im. Prof. dra Jana Sehna

w Krakowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana:

Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie, ul. Westerplatte 9, 31-033 Kraków (dalej: IES, Instytut)

Kontrolerzy:

Marcin Górecki – główny specjalista, Waldemar Żuchowski – starszy specjalista, działający na podstawie upoważnień nr 76/2016 oraz 77/2016 z dnia 28 listopada 2016 r., wydanych z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości przez Jakuba Jamkę, zastępcę dyrektora Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego oraz upoważnienia nr 5/2017 z dnia 11 stycznia 2017 r. wydanego z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości przez Krzysztofa Rybkę, dyrektora ww. Biura.

Zakres kontroli: Wykonanie budżetu, prowadzenie polityki kadrowej oraz działalność statutowa

Termin kontroli: 01-21.12.2016 r. oraz 11.01.2017 r.

Okres objęty kontrolą: W zakresie wykonania budżetu okres 2015 r. – październik 2016 r.; w zakresie polityki kadrowej i działalności statutowej okres 2012 r. – październik 2016 r.

Tryb przeprowadzania kontroli: zwykły

[akta kontroli str. 1-6, 1371-1371]

II. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. INFORMACJE ORGANIZACYJNE

1.1. Kierownictwo Instytutu oraz osoby funkcyjne

W okresie objętym kontrolą dyrektorem IES była i nadal jest dr hab. Maria Kała (dalej: Dyrektor lub Dyrektor IES); funkcję tę pełni od 25.11.2009 r. Funkcję zastępcy dyrektora ds. naukowych obecnie pełni dr hab. Dariusz Zuba (od dnia 1.07.2015 r.) Poprzednim zastępcą dyrektora była dr Elżbieta Skupień, która pełniła tę funkcję od 1.05.2009 r. do 30.06.2015 r.

Głównym księgowym w IES od 01.01.2005 r. jest Anna Krupa (dalej: Główna księgowa).

Kierownikiem Sekcji Logistyki i Zapewnienia Jakości w Instytucie od 01.04.1996 r. jest dr ██████████ natomiast kierownikiem Działu Administracyjno-Gospodarczego od 31.07.1981 r. jest ██████████. Z kolei na stanowisku specjalisty ds. administracyjno-kadrowych od 01.10.2008 r. zatrudniona jest ██████████.

[akta kontroli str. 509-544]

1.2. Status i organizacja Instytutu

Instytut Ekspertyz Sądowych został utworzony na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.11.1929 r. *o utworzeniu Instytutu ekspertyz sądowych*¹. Jego szczegółowy zakres działania został określony postanowieniami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 01.11.1935 r. *o organizacji i zakresie działania Instytutu Ekspertyz Sądowych*².

W 1948 r. Instytut Ekspertyz Sądowych, na mocy postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27.07.1948 r. *w sprawie ustalenia wykazu samodzielnych placówek naukowo-badawczych*³, uznany został, obok 21 innych instytucji, za samodzielną placówkę naukowo-badawczą, podlegającą przepisom dekretu z dnia 28.10.1947 r. *o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego*⁴. Do 31.03.2009 r. – w myśl postanowień statutu nadanego zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.03.1986 r.⁵ – Instytut posiadał status

¹ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 23, poz. 19

² Dz. U. Nr 88, poz. 549

³ Dz. U. Nr 37, poz. 267, z późn. zm.

⁴ Dz. U. Nr 66, poz. 415

⁵ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 1986 r. Nr 2, poz. 10, ze zmianami ogłoszonymi w Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 1992 r. Nr 4, poz. 22

jednostki naukowo-badawczej działającej na podstawie ustawy z dnia 25.07.1985 r. *o jednostkach badawczo-rozwojowych*⁶.

Od 1.04.2009 r. Instytut działa jako państwowa jednostka budżetowa utworzona na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10.03.2009 r. *w sprawie utworzenia Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie*⁷.

[akta kontroli str. 502-508]

2. WYKONANIE BUDŻETU I GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI PUBLICZNYMI

W przedmiotowym zakresie pozytywnie oceniono plan finansowy dochodów i wydatków, realizację dochodów budżetowych, wydatków inwestycyjnych, a także obszar sprawozdawczości budżetowej. Istotne nieprawidłowości stwierdzono natomiast w przypadku zamówień publicznych o wartości powyżej 30 000 euro. Zastrzeżenia dotyczyły również m. in. podróży służbowych oraz monitorowania kosztów rozmów telefonicznych.

2.1. Plan finansowy dochodów i wydatków oraz sprawozdawczość budżetowa

2.1.1. Plan finansowy dochodów i wydatków i jego realizacja

Plany finansowe na kolejne lata w okresie 2015-2016 zostały ustalone odpowiednio w dniach 24.02.2015 r. oraz 23.03.2016 r. i przekazane do Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej w Ministerstwie Sprawiedliwości⁸. W poszczególnych latach dokonano odpowiednio 12 i 8⁹ zmian w planach finansowych. Zmiany w planach wydatków budżetowych dokonane przez Dyrektora zostały poczynione zgodnie z corocznie udzielonymi upoważnieniami przez Ministra Sprawiedliwości¹⁰ (na podstawie art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*¹¹ (dalej: *ufp*)). Zmiany planu¹² zostały prawidłowo ujęte na koncie 980 *Plan finansowy wydatków budżetowych*¹³.

⁶ Dz. U. z 2008 r. Nr 159, poz. 993 – tj.

⁷ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 3, poz. 12

⁸ odpowiednio: pismo z dnia 24.02.2015 r. (znak: DZ. BG. 441/2015/FK) i pismo z dnia 23.03.2016 r. (znak: Dz. BG. 738/2016/FK)

⁹ do dnia 30.09.2016 r.

¹⁰ z dnia 19.02.2015 r. (znak: DB-I-311-273/15/2) i z dnia 30.03.2016 r. (znak: DB-I-0110-2/16/1/2)

¹¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.

¹² na próbie planu finansowego na 2015 r.

¹³ obroty konta 980 - za okres 01.01.2015 – 31.12.2015

Plan i realizację dochodów Instytutu¹⁴ w latach 2015-2016, ustalonych na podstawie rocznych¹⁵ i kwartalnych¹⁶ sprawozdań Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, przedstawia poniższa tabela (w zł):

paragraf	31.12.2015 r.		30.09.2016 r.	
	plan	wykonanie	plan	wykonanie
0830	140.000,00	168.072,03	150.000,00	96.873,91
0840	25.000,00	30.064,39	15.000,00	22.779,28
0870	3.000,00	6.243,74	1.000,00	1.425,39
0970	22.000,00	26.182,25	14.000,00	14.863,74
suma	190.000,00	230.562,41	180.000,00	135.942,32

W 2015 r. w IES dochody w stosunku do planów po zmianach zostały wykonane w ok. 120 %, a w 2016 r. na dzień 30 września w ok. 64,6 %.

Poniższe zestawienie przedstawia natomiast plan i realizację wydatków Instytutu w latach 2015-2016¹⁷, wynikające ze sprawozdań Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, ze wskazaniem rodzajów wydatków, których udział w ogólnej kwocie wydatków był największy (w zł):

paragraf	31.12.2015 r.		30.09.2016 r.	
	plan	wykonanie	plan	wykonanie
4000	-	-	2.906.962,00 ¹⁸	-
4010	8.813.151,00	8.813.151,00	9.591.506,00	6.255.746,69

¹⁴ dział 755 Wymiar sprawiedliwości, rozdział 75507 Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości

¹⁵ w przypadku roku 2015

¹⁶ w przypadku 3 pierwszych kwartałów roku 2016

¹⁷ do 30.09.2016 r.

¹⁸ Zgodnie z zasadami planowania wynikającymi z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2.07.2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016 (Dz. U. z 2015 r., poz. 955) w paragrafie tym planuje się środki, które będą klasyfikowane w toku dokonywania wydatków w następujących paragrafach: 421, 422, 426, 428, 430, 434, 436, 438, 439, 440, z odpowiednimi czwartymi cyframi.

4040	627.545,00	627.544,64	633.038,00	633.037,82
4110	1.508.751,00	1.508.750,55	1.786.000,00	1.039.716,67
4210	2.312.458,00	2.312.380,09	-	1.350.122,43
4260	410.197,00	410.196,12	-	276.408,10
4270	499.822,00	499.821,73	380.000,00	185.282,14
4300	576.812,00	576.811,27	-	373.738,39
6060	1.649.576,00	1.648.576,13	2.685.000,00	2.036.729,54
Suma	16.398.312,00	16.397.231,53	-	12.150.781,78
wydatki roczne ogółem	17.152.576,00	17.151.480,41	18.903.000,00	12.783.992,20

Wydatki IES w 2015 r. zostały wykonane (w stosunku do planu po zmianach) w 100 %. Natomiast wszystkie wydatki na dzień 30.09.2016 r. IES (w stosunku do planu po zmianach) wykonano w około 67,6 %.

Instytut nie realizował zadań finansowanych ze środków pochodzących z dotacji lub ze źródeł zagranicznych.

[akta kontroli str. 7 - 69]

2.1.2. Sprawozdawczość budżetowa¹⁹

Sprawozdania budżetowe Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa i Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych z wyłączeniem rachunków izb celnych, a także sprawozdania w zakresie operacji finansowych Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych i Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji sporządzono i przekazano w terminach²⁰ wynikających odpowiednio z załącznika nr 42 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.01.2014 r. w sprawie

¹⁹ próba kontroli: sprawozdania końcowo-roczne za 2015 r. oraz za pierwsze trzy kwartały 2016 r.

²⁰ dotyczy sprawozdań Rb-23, Rb-27, Rb-28

*sprawozdawczości budżetowej*²¹ oraz w terminach²² określonych w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4.03.2010 r. *w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*²³.

Dane wykazane w sprawozdaniach Rb-23 były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-28. Stosownie do obowiązku wynikającego z § 9 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie sprawozdawczości budżetowej*, dane zawarte w sprawozdaniach w zakresie dochodów i wydatków, co do zasady były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej jednostki²⁴.

Jak wynika ze sprawozdań Rb-28 oraz odpowiednio sprawozdań Rb-Z i Rb-N na koniec okresów sprawozdawczych w jednostce nie wystąpiły zarówno należności, jak i zobowiązania wymagalne. Sprawozdania zostały podpisane przez Główną księgową IES oraz zatwierdzone przez Dyrektora.

[akta kontroli str. 14 – 20, 32 – 33, 48 – 54, 68 – 69]

2.1.3. Realizacja dochodów budżetowych

Uzyskane dochody²⁵ przekazano na centralny rachunek bieżący budżetu państwa²⁶ w terminach określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*²⁷.

Źródła dochodów stanowiły w głównej mierze wpłaty za wydane przez IES opinie i ekspertyzy (§ 0830), należności z tytułu sprzedaży książek Instytutu (§ 0840), sprzedaż zużytych składników majątkowych (§ 0870), zwroty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za lata ubiegłe z tytułu nadpłaty składek za pracowników Instytutu, odszkodowania i zwroty z PZU (§ 0970).

²¹ Dz. U. z 2014 r., poz. 1015, z późn. zm.

²² dotyczy sprawozdań Rb-Z, Rb-N

²³ Dz. U. z 2014 r., poz. 1773, z późn. zm.

²⁴ Zestawienie sald i obrotów na koniec grudnia 2015 r. i września 2016 r.

²⁵ dotyczy okresu 01.01.2016 r. - 30.06.2016 r. (próba kontroli)

²⁶ zestawienie dotyczące terminów pobrania i odprowadzenia dochodów budżetowych przez Instytut w okresie od 1.01.2016 do 30.06.2016 r. stanowi akta kontroli: 70 - 80

²⁷ z dnia 15 stycznia 2014 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 69)

Pobrane dochody zostały zaklasyfikowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2.03.2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁸ (dalej: rozporządzenie).

[akta kontroli str. 70 - 94]

2.1.4 Realizacja wydatków inwestycyjnych

IES w 2015 r. zrealizował wydatki w § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych*, w wysokości 1.648.576,13 zł oraz w III pierwszych kwartałach 2016 r. – 2.036.729,54 zł.

W I kwartale zarówno 2015 r. jak i 2016 r.²⁹ przedmiotowe wydatki poniesione zostały na:

- zakup cyfrowego aparatu fotograficznego wraz z wyposażeniem na potrzeby pracowni daktyloskopii i antropologii sądowej na łączną kwotę 14 403,30 zł, środek trwały przyjęty na stan (OT 1/2015 z dnia 10.03.2015 r.),
- zakup oprogramowania Naukowo-Technicznego na kwotę 35 793,00 zł, wartości niematerialne i prawne przyjęto na stan (OT 2/2015, 3/2015, 4/2015, 5/2015, 6/2015 z dnia 13.03.2015 r.),
- zakup licencji Microsoft w ramach umowy Select Plus na kwotę 26 808,02 zł, wartości niematerialne i prawne przyjęto na stan (OT 7/2015 z dnia 16.03.2015 r.),
- zakup automatycznej ładowarki taśm LTO-6 na kwotę 26 950,06 zł, środek trwały przyjęty na stan (OT 1/2016 z dnia 19.02.2016 r.),
- zakup monitora LCD 24 (16:10) klasy Tempest na kwotę 12 029,40 zł, środek trwały przyjęty na stan (OT 2/2016 z dnia 11.03.2016 r.).

Ww. wydatki zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej i dokonywane były w sposób celowy i gospodarny, tj. zgodnie z art. 44 ust. 3 *ufp*. Wydatki dokonywane były zgodnie ze złożonymi zamówieniami i umowami zawartymi przez Instytut oraz były uzasadnione przez wnioskującego o zakup pracownika IES oraz zatwierdzone do realizacji przez Dyrektora. Dla każdego z powyższych środków trwałych prowadzona była tzw. *Karta środka trwałego* zawierająca dane dotyczące m. in. dowodu zakupu, daty przyjęcia środka trwałego na stan,

²⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 1053, z późn. zm.

²⁹ próba kontroli

klasyfikacji środka trwałego oraz planu i stawek amortyzacji. Corocznie w sposób prawidłowy dokonywano umorzenia wartości środków trwałych, co odzwierciedla również ewidencja księgowa.

[akta kontroli str. 95 - 151]

2.1.5 Wydatki związane z podróżami służbowymi (krajowymi i zagranicznymi)

W Instytucie brak było pisemnych procedur wewnętrznych w zakresie podróży służbowych, w tym m. in. w zakresie korzystania z samochodów prywatnych do celów służbowych. W IES stosuje się określone zasady w powyższym zakresie, lecz nie zostały one ujęte w stosownym dokumencie, który stanowiłby procedurę wewnętrzną zatwierdzoną przez Dyrektora. Z wyjaśnienia Dyrektora³⁰ wynika, że np. w przypadku użycia samochodu prywatnego do podróży służbowej pracownik powinien złożyć do Dyrektora sformalizowany wniosek o wyrażenie zgody na jego użycie. Dyrektor może wyrazić zgodę na użycie pojazdu prywatnego do celów służbowych po spełnieniu określonych warunków, np. brak możliwości użycia samochodu służbowego, pilność sprawy, brak dogodnych połączeń komunikacji publicznej, skrócenie czasu przejazdu, itd. W pozostałym zakresie w IES stosuje się przepisy powszechnie obowiązujące. Jednocześnie Dyrektor oświadczyła, iż stosowane zasady zostaną zawarte w instrukcji w sprawie podróży służbowych. Ponadto z wyjaśnienia³¹ wynika, że w IES nie opracowano pisemnych regulacji wewnętrznych w zakresie gospodarki samochodowej, w szczególności dotyczącej pojazdów służbowych. W Instytucie korzysta się z regulacji opracowanych w 2005 r. przez Wydział Transportu ówczesnego Biura Finansowo-Administracyjnego w Ministerstwie Sprawiedliwości pn. „Zasady używania i eksploatacji samochodów służbowych w sądach powszechnych, prokuraturach i instytutach resortowych oraz zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich”. W przedmiotowym zakresie również zostaną opracowane stosowne regulacje. IES prowadzi 2 rejestry podróży służbowych, krajowych i zagranicznych. Pracownicy IES w okresie od stycznia do końca września 2016 r. odbyli 238 podróży służbowych, w tym 201 podróży krajowych i 37 zagranicznych.

W przypadku delegowania pracownika w podróż służbową samochodem prywatnym, każdorazowo delegowany pracownik występował do Dyrektora ze stosownym wnioskiem

---

³⁰ z dnia 15.12.2016 r.

³¹ kierownika Działu Administracyjno-Gospodarczego, [REDACTED] z dnia 8.12.2016 r.

o wyrażenie zgody na użycie do celów służbowych samochodu osobowego niebędącego własnością pracodawcy, w którym Pracodawca po akceptacji Głównej księgowej zezwalał pracownikowi na używanie przedmiotowego pojazdu do celów służbowych dojazd w czasie delegacji³². Nie stwierdzono przypadków wykorzystywania samochodów służbowych do celów prywatnych. Na podstawie analizy poleceń wyjazdów służbowych ustalono, że w podróż służbową pracowników delegował Dyrektor lub jego Zastępca; w filiach Instytutu w Gdańsku i Poznaniu kierownik pracowni bądź osoba go zastępująca. Dyrektor w badanym okresie nie odbywał podróży służbowych. Zastępcy Dyrektora polecenia podpisywał Dyrektor.

Stwierdzono, że pracownicy prawidłowo i terminowo rozliczali koszty podróży służbowej (w tym diety, ryczałty), tj. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.01.2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej³³. Stawkę należną za jeden kilometr przebiegu stosowano w wysokościach nieprzekraczających stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25.03.2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy³⁴.

[akta kontroli str. 152 - 241]

2.1.6. Wykorzystywanie telefonów służbowych³⁵

W IES nie opracowano regulacji wewnętrznych w zakresie wykorzystania telefonów służbowych i monitorowania kosztów rozmów, co potwierdza wyjaśnienie Dyrektora³⁶. Na świadczenie usług telekomunikacyjnych w zakresie sieci stacjonarnej IES zawarł umowę z Orange Polska S.A. Wykonawca obciążał comiesięcznie Instytut kosztami usług na podstawie miesięcznych faktur. Ustalono, iż koszty miesięczne obejmowały stały abonament

³² próba kontroli: 2 losowo wybrane miesiące w 2016 r. z największą liczbą zdarzeń: czerwiec 27 poleceń wyjazdów służbowych (23 krajowe i 4 zagraniczne) oraz wrzesień 35 poleceń wyjazdów (27 krajowych i 8 zagranicznych).

³³ Dz. U. z 2013 r., poz. 167

³⁴ Dz. U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271, z późn. zm.

³⁵ próba kontrolna: wydatki dotyczące losowo wybranych miesięcy kwiecień/maj 2016 r.

³⁶ z dnia 6.12.2016 r.

z limitem połączeń oraz bieżąco naliczane opłaty z tytułu zrealizowanych połączeń, które nieznacznie (ok. 20 zł) przekraczały opłatę abonamentową.

W Instytucie nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji i nie weryfikowano wykorzystywania stacjonarnych telefonów służbowych, co umożliwiłoby ustalenie czy telefony wykorzystywane były przez pracowników do celów prywatnych. Z wyjaśnienia³⁷ wynika, że rozliczanie rozmów prywatnych pracowników było niezwykle uciążliwe, ponieważ z aparatów telefonicznych zainstalowanych w pracowniach korzysta od kilku do kilkunastu osób, a otrzymywane bilingi za poprzedni okres rozliczeniowy musiały być przeglądane przez osoby mające dostęp do ww. telefonów. W efekcie okazywało się, że łącznie koszty wszystkich rozmów prywatnych to zaledwie kilka złotych w skali miesiąca stąd od 1.01.2016 r. odstąpiono od weryfikowania wydruków rozmów telefonicznych z telefonów stacjonarnych IES. W związku z powyższym stwierdzono, iż w Instytucie nie było konieczności szczegółowego monitorowania połączeń telefonicznych.

W przypadku służbowych telefonów komórkowych na podstawie umowy z operatorem sieci komórkowej Polkomtel Sp. z o.o. IES zawarł umowę na świadczenie usług telekomunikacyjnych dla pracowników. W badanym okresie z telefonów komórkowych w ramach przydzielonego limitu połączeń korzystało 13 pracowników. Telefony pracownikom zostały przydzielone na podstawie umowy użyczenia. Koszty połączeń poza przyznany limit w abonamencie miesięcznym ponosił pracownik korzystający z danego telefonu³⁸. Instytut realizował płatności w terminach wskazanych przez Usługodawców.

[akta kontroli str. 242 - 291]

2.2. Prowadzenie zamówień publicznych zgodnie z ustawą *Prawo zamówień publicznych*³⁹ (dalej: Pzp)

2.2.1. Procedury wewnętrzne w zakresie zamówień

Zasady i tryb wyboru wykonawców zadań oraz sposób dokumentowania określono w 2 regulaminach, tj. udzielania zamówień publicznych oraz prac komisji przetargowej⁴⁰.

³⁷ wyjaśnienie Dyrektora z dnia 14.12.2016 r.

³⁸ wyjaśnienie Dyrektora z dnia 6.12.2016 r.

³⁹ Dz. U. z 2015 poz. 2164, z późn. zm.

⁴⁰ wprowadzone zarządzeniem Nr 27/2014 Dyrektora Instytutu Ekspertyz Sądowych z dnia 22 grudnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie

W regulaminie udzielania zamówień określono m.in. sposób i zasady planowania zamówień oraz postępowania przy przygotowaniu realizacji zamówienia publicznego, obowiązek powołania komisji przetargowej oraz wzory dokumentów wykorzystywanych przy prowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne. W regulaminie prac komisji przetargowej określono szczegółowo organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej powoływanej dla przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia publicznego w IES.

[akta kontroli str. 292 - 305]

2.2.2. Prowadzenie zamówień o wartości powyżej 30.000 euro

W latach 2015-2016 IES przeprowadził odpowiednio 3 i 7 postępowań o wartości powyżej 30.000 euro. Kontroli poddano po jednym postępowaniu o zamówienie publiczne o najwyższej wartości z tego okresu⁴¹. Na zatwierdzonych przez Dyrektora planach zamówień publicznych na lata 2015-2016 Główna księgową potwierdziła zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji badanych postępowań.

Dostawa odczynników biochemicznych i materiałów eksploatacyjnych firmy [REDAKTOWANE]

Przedmiotowe postępowanie o zamówienie publiczne zostało przeprowadzone w 2015 r. w trybie z wolnej ręki – art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a Pzp. W uzasadnieniu⁴² zastosowania trybu z wolnej ręki wskazano m. in., iż nabywane odczynniki i materiały niezbędne w badaniach sądowych muszą spełniać szereg kryteriów i tylko one mogą zapewnić prawidłowe działanie zakupionych do Pracowni Genetyki Sądowej Instytutu dwóch analizatorów produkowanych przez firmę [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE]. Ponadto wskazano, iż w latach poprzednich (2001 – 2008) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał zgody na zakup analizatora DNA oraz stosowanych do niego przedmiotowych odczynników. Wartość szacunkową zamówienia ustalono na kwotę 555 245,45 zł netto (131 422,15 euro) zgodnie z art. 35 ust. 1 Pzp, tj. nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia oraz przeliczono na równowartość euro wg kursu średniego określonego w § 1 rozporządzenia Prezesa Rady

⁴¹ dostawa odczynników biomedycznych i materiałów laboratoryjnych na kwotę 682 951,90 zł brutto oraz dostawa i instalacja chromatografu gazowego sprzężonego z detektorem masowym i automatycznym desorberem termicznym (TD-GC-MS) na kwotę 528 715,50 zł brutto

⁴² Uzasadnienie z dnia 10.02.2015 r. stanowiące załącznik do protokołu postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki na przedmiotowe zamówienie

Ministrów z dnia 23.12.2013 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych⁴³. Nie powołano Komisji Przetargowej w celu przeprowadzenia postępowania, co było niezgodne z postanowieniem § 3 ust. 2 regulaminu udzielania zamówień publicznych. (Przy tej wartości zamówienia Pzp nie nakłada obowiązku powołania komisji). Odpowiedzialność za powyższe ponosi Dyrektor, bowiem zgodnie z przepisem ww. regulaminu Dyrektor każdorazowo w drodze odrębnego zarządzenia powołuje komisję przetargową. Z wyjaśnienia⁴⁴ wynika, że za zaniechanie obowiązku przygotowania zarządzenia Dyrektora o powołaniu komisji przetargowej odpowiadał pracownik IES [REDAKTION], zatrudniona na stanowisku starszego specjalisty ds. administracyjnych i zamówień publicznych, która była odpowiedzialna za przygotowywanie postępowań i opracowanie dokumentacji w tym zakresie. Wraz z zaproszeniem do złożenia oferty IES zgodnie z art. 68 ust. 1 Pzp, przekazał do wykonawcy informacje niezbędne do przeprowadzenia postępowania, w tym m. in. ogólne warunki umowy. Wykonawca złożył oświadczenie o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu oraz inne dokumenty, stosownie do postanowień art. 68 ust. 2 Pzp.

Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia, tj. [REDAKTION] oraz Kierownik Zamawiającego⁴⁵ nie złożyły wymaganych oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z przedmiotowego postępowania, co stanowiło naruszenie art. 17 ust. 2 Pzp i wypełnia znamiona czynu określonego w art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁴⁶. Odpowiedzialność za niezłożenie ww. oświadczeń ponoszą osoby wykonujące czynności w postępowaniu, w tym Dyrektor, co zostało potwierdzone w wyjaśnieniu⁴⁷. Nie można w tym miejscu zgodzić się ze stanowiskiem Dyrektora⁴⁸, iż osoby biorące udział w przedmiotowym postępowaniu, składając powyższe oświadczenia już we wcześniejszym postępowaniu prowadzonym w roku 2013 w trybie z wolnej ręki na dostawę i instalację fabrycznie nowego systemu do analizy genetycznej materiału kostnego składającego się z automatycznego 24 kapilarnego analizatora genetycznego (...), mając zarazem na względzie

⁴³ Dz. U z 2013 r. poz. 1692

⁴⁴ wyjaśnienie Dyrektora z dnia 12.01.2017 r. (na wniosek nr 1)

⁴⁵ prowadząca postępowanie – starszy specjalista ds. administracyjnych i zamówień publicznych, [REDAKTION] oraz Dyrektor

⁴⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 168

⁴⁷ wyjaśnienie Dyrektora z dnia 12.01.2017 r. (na wniosek nr 1)

⁴⁸ wyjaśnienie Dyrektora z dnia 13.01.2017 r.

tożsamość tego samego wybranego wykonawcy zaproszonego do złożenia ofert w obu różnych postępowaniach, dopełniły obowiązku wynikającego z art. 17 ust. 2 Pzp. Nawet wówczas, gdy zapewniały, że w okresie pomiędzy postępowaniem z roku 2013, a tym prowadzonym w 2015 nie zaszły żadne zmiany zarówno w stanie prawnym jak i faktycznym w odniesieniu do treści złożonych przez nie oświadczeń. Zgodnie bowiem z Pzp winny być one złożone w związku z każdym postępowaniem niezależnie wskazanych wyżej okoliczności.

Umowa na dostawę powyższych odczynników biochemicznych i materiałów eksploatacyjnych została zawarta w dniu 26.02.2015 r. pomiędzy Dyrektorem a Prokurentem firmy ██████████ ██████████ Sp. z o.o. na kwotę 682 951,90 zł brutto. Zawiera ona zapisy dostatecznie zabezpieczające interesy Instytutu, w tym, m. in. w zakresie kar umownych. W jej treści określono również precyzyjnie sposób i termin zapłaty należności. Umowę zawarto do dnia 31.12.2015 r. Umowa została zrealizowana bez zastrzeżeń. Główna księgowa na umowie złożyła podpis potwierdzający zabezpieczenie środków finansowych na realizację przedmiotowej dostawy, co było zgodne z postanowieniami art. 54 ust. 3 pkt 3 *ufp*.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 1.03.2016 r. czyli przeszło rok po zawarciu umowy, co było niezgodne z postanowieniami art. 95 ust. 1 Pzp. Z wyjaśnienia⁴⁹ wynika, że odpowiedzialność za ww. nieprawidłowość ponosi ██████████ ██████████, która nie przekazała ogłoszenia do BZP. Z postępowania sporządzono skrócony protokół, w którym zawarto informacje dotyczące zamawiającego, przedmiotu zamówienia oraz uzasadnienie trybu postępowania. Brak było w nim natomiast istotnych zapisów dotyczących m. in. osób wykonujących czynności w ramach postępowania, ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy, udzielenia zamówienia czy zatwierdzenia wyniku postępowania, a co było wymagane zgodnie ze wzorem protokołu stanowiącym załącznik nr 6 do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26.10.2010 r. w sprawie *protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego*⁵⁰.

[akta kontroli str. 317-318, 1321-1486]

---

⁴⁹ j.w.

⁵⁰ Dz. U z 2010 Nr 223, poz. 1458

Dostawa i instalacja chromatografu gazowego sprzężonego z detektorem masowym i automatycznym desorberem termicznym (TD-GC-MS)

Postępowanie o zamówienie publiczne na dostawę i instalację przedmiotowego chromatografu zostało przeprowadzone w 2016 r. w trybie przetargu nieograniczonego – art. 39 Pzp. Wartość szacunkową zamówienia ustalono na kwotę 447 200,00 zł netto (107 116,34 euro) zgodnie z art. 35 ust. 1 Pzp, tj. nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania oraz przeliczono na równowartość euro wg kursu średniego określonego w § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28.12.2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych⁵¹.

Dyrektor powołała Komisję Przetargową w trzyosobowym składzie w celu przeprowadzenia postępowania⁵², zgodnie z § 3 ust. 2 regulaminu udzielania zamówień publicznych. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia została sporządzona zgodnie z dyspozycją art. 36 Pzp i zatwierdzona przez Dyrektora.

Ogłoszenie zamieszczono w siedzibie IES na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych Nr 23644-2016 zawierało wszystkie elementy wymienione w art. 41 Pzp. W postępowaniu nie wymagano wadium oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Kryteriami oceny ofert były cena, dostępność inżynierów serwisowych z województwa małopolskiego oraz okres gwarancji powyżej 24 miesięcy.

Stwierdzono, że dokumentacja z przedmiotowego postępowania rodzi wątpliwości co do dochowania przez Zamawiającego w pełni zasady konkurencyjności wyboru wykonawcy. Z dokumentu pn. „Opis przedmiotu zamówienia – chromatograf gazowy sprzężony z detektorem masowym i automatycznym desorberem termicznym (TD-GC-MS)”⁵³ wynika bowiem, iż 24-miesięczny okres gwarancji był akceptowalny przez Zamawiającego. Natomiast już w samym siwz i ogłoszeniu o zamówieniu wymagano okresu gwarancji dłuższego niż 24 miesiące. Jest to istotne, gdyż w postępowaniu wzięło udział wyłącznie 2 wykonawców, przy czym jeden z nich zaoferował 24-miesięczną gwarancję, i stosownie do kryteriów wynikających z siwz i ogłoszenia o zamówieniu przyznano mu w tym zakresie

⁵¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 2254

⁵² Zarządzenie Dyrektora nr 2/2016 z dnia 3.02.2016 r.

⁵³ dokument z dnia 29.01.2016 r. sporządzony przez [REDAKTOWANE] pracownika IES, który przygotował opis przedmiotu zamówienia

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 22.02.2016 r., tj. zgodnie z art. 95 ust 1 Pzp.

[akta kontroli str. 319 - 404]

2.2.3. Realizacja zamówień i konkursów o wartości nieprzekraczającej kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 Pzp

Procedury wewnętrzne w zakresie przedmiotowych zamówień

W Instytucie obowiązywały *Zasady udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro*⁵⁴ (dalej również: *Zasady*). Obowiązujące w IES regulacje wewnętrzne zawierały przepisy pozwalające na obiektywny i konkurencyjny wybór wykonawcy. *Zasady* podzielono na 3 grupy w zależności od ich wartości szacunkowej⁵⁵. W przypadku zamówień o wartości powyżej 20 000 zł, postanowienia *Zasad* nakładały obowiązek rozpoznania rynku i określenia wartości szacunkowej, akceptacji pod względem finansowym przez Główną księgową i następnie zatwierdzenia przez Dyrektora. Postępowanie w przypadku zamówień o niższej wartości szacunkowej (poniżej 20.000,00 zł) należało przeprowadzać pisemnie, a w formie ustnej tylko w sytuacji realizacji drobnych, doraźnych dostaw i usług, kierując się celowością i oszczędnością. W przypadku zamówień o wyższych wartościach (od 70.000,00 zł brutto), zawsze należało pozyskać co najmniej 3 oferty, z wyjątkiem tych zamówień, które mają szczególny charakter dostaw lub usług i uzasadnione jest zlecenie realizacji konkretnemu wykonawcy. W przypadku zamówień o wartości powyżej 20 000 zł procedury wymagały również, żeby z przeprowadzonych postępowań sporządzać pisemny protokół bądź notatkę, które podlegały zatwierdzeniu przez Dyrektora i stanowiły podstawę zawarcia umowy/udzielenia zamówienia. Postanowienia ww. procedur wyłączały ich stosowanie w przypadku zakupu m. in. usług prawniczych, gastronomicznych, ochrony fizycznej osób i mienia oraz obsługi portierni, edukacyjnych i szkoleniowych, z wyjątkiem zasad określonych do zamówień o wartości nieprzekraczających 20 000,00 zł,

[akta kontroli str. 306 - 316]

⁵⁴ stanowiące załącznik nr 6 do regulaminu udzielania zamówień publicznych wprowadzonego zarządzeniem Nr 27/2014 Dyrektora Instytutu Ekspertyz Sądowych z dnia 22.12.2014 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie

⁵⁵ W zależności od przedziału przewidziano odrębne zasady realizacji zamówień, tj. o wartości brutto w przedziałach od 70.000,00 zł do 30.000 euro, od 20.000,00 zł do 70.000,00 zł i zamówienia o wartości nie przekraczającej kwoty 20.000,00 zł brutto.

Realizacja zamówień o wartości nieprzekraczającej kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 Pzp

W latach 2015-2016 Instytut przeprowadził odpowiednio 51 i 35 postępowań o wartości poniżej kwoty określonej w art. 4 pkt 8 Pzp. Kontroli poddano 4 losowo wybrane postępowania⁵⁶.

[akta kontroli str. 405 - 418]

Na wnioskach o wszczęcie postępowania Główna księgową potwierdziła zabezpieczenie środków niezbędnych do realizacji zamówień, co było zgodne z § 6 Zasad. Stwierdzono natomiast, iż w przypadku objętych kontrolą 4 zamówień w przedziale od kwoty 20 000,00 zł – 70 000,00 zł brutto w notatce sporządzanej z wyboru wykonawcy brak zatwierdzenia Głównej księgowej, co było niezgodne z zapisem § 3 ust. 7 Zasad. Badając przedmiotowe postępowania, stwierdzono, że były one prowadzone w oparciu o wewnętrzne procedury. Postępowania wszczynane były na wniosek kierownika działu bądź sekcji ze wskazaniem wartości zamówienia i zatwierdzane były przez Dyrektora. W przypadku wszystkich postępowań należycie udokumentowano przebieg postępowania i zakupu towarów bądź usług. Zamawiający każdorazowo kierował zaproszenie do złożenia ofert co najmniej do trzech wykonawców. Po zakończeniu postępowania sporządzano protokół lub notatkę z wyboru wykonawcy zamówienia. Dyrektor zatwierdzał wybór wykonawcy. W każdym przypadku została zawarta umowa, a w jej treści znajdowały się zapisy zabezpieczające interesy IES. Umowa posiadała zapisy precyzyjnie określające termin i formę zapłaty należności.

[akta kontroli str. 419 - 501]

Ponadto w przypadku wydatków opisanych w pkt 1 i 2 niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego stwierdzono, że dokumenty źródłowe spełniały wymogi zawarte w art. 21 ustawy z dnia 29.09.1994 r. *o rachunkowości*⁵⁷. Na rachunkach, fakturach udokumentowano przeprowadzenie kontroli merytorycznej, wstępnej i formalno-rachunkowej, dokumenty były dekretowane i ujmowane w ewidencji syntetycznej i analitycznej zgodnie z rozporządzeniem

---

⁵⁶ zakup urządzenia do zabezpieczenia sieci informatycznej na kwotę 18 327,00 zł brutto, wymiana pokrycia dachu z blachy tytanowo-cynkowej na budynku oficyny na kwotę 63 671,54 zł brutto, zakup 2 termomikserów wraz z 2 termoblokami na próbówki na kwotę 27 438,10 zł brutto oraz zakup drukarki 3D na potrzeby pracowni daktyloskopii i antropologii na kwotę 13 222,50 zł brutto.

⁵⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 330, z późn. zm.; Dz. U. z 2016 r., poz. 1047

Ministra Finansów z dnia 5.07.2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵⁸. Dochody i wydatki były ujmowane w klasyfikacji budżetowej zgodnie z rozporządzeniem oraz dokumenty były prawidłowo zatwierdzane do wypłaty. Zobowiązania wynikające z poddanych kontroli faktur i rachunków regulowane były terminowo.

3. POLITYKA KADROWA

Działalność IES w zakresie prowadzenia polityki kadrowej należy ocenić pozytywnie z zastrzeżeniami. Planowanie oraz wykonanie zatrudnienia, a także planowanie i realizacja wynagrodzeń odbywała się zgodnie z przyjętymi planami i w ich granicach. Rekrutacja zarówno pracowników naukowych oraz innych pracowników prowadzona była zgodnie z przepisami. Niemniej jednak unormowania w tym zakresie w odniesieniu do pracowników naukowych zamiast w statucie Instytutu, zawarto w regulacjach wewnętrznych. W przypadku z kolei ocen okresowych pracowników IES zastrzeżenia wniesiono wobec sposobu formułowania uzasadnienia tychże ocen. Nieprawidłowym działaniem było ponadto reprezentowanie IES w zawieranych umowach cywilnoprawnych przez Główną księgową.

3.1. Analiza zatrudnienia

Planowanie zatrudnienia w IES przebiega stosownie do struktury organizacyjnej komórek działalności podstawowej. W komórkach tych zatrudniani są pracownicy naukowci, badawczo-techniczni, i inżynierjno-techniczni, którzy w wielu przypadkach jednocześnie byli biegłymi IES realizującymi zadania statutowe, tj.: wykonywali ekspertyzy, wydawali opinie na zlecenie sądów, prokuratur oraz innych podmiotów uprawnionych do prowadzenia na podstawie ustawy postępowań, w toku których dopuszczony jest dowód z opinii biegłego.

Planowanie zatrudnienia w komórkach działalności podstawowej było uwarunkowane wieloma czynnikami, m. in.: nadwyżką zleceń w stosunku do możliwości opiniodawczych, co miało wpływ na liczbę i czas wykonywania ekspertyz, otrzymywanie zleceń wymagających priorytetowego traktowania, czasochłonność przygotowania nowego pracownika do pełnienia funkcji biegłego oraz naturalny odpływ kadry ze względów np. przechodzenia na emeryturę.

---

⁵⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 289, z późn. zm.

Stan zatrudnienia w IES w latach 2012 – 30.06.2016.

Grupy pracowników	31.12.2012		31.12.2013		31.12.2014		31.12.2015		30.06.2016	
	osoby	etaty	osoby	Etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty
naukowo-badawczy ⁵⁹	54	48,70	50	46,49	51	46,55	45	41,30	48	44,05
inżynieryjno-techniczni	50	47,55	53	49,30	52	50,30	55	53,30	51	49,30
administracyjno-ekonomiczni	24	23,05	24	21,53	24	21,85	26	22,85	23	20,60
obsługa	9	9	7	8,50	9	9	9	9	7	7
ogółem	137	128,30	134	125,82	136	127,70	135	126,45	129	120,95

W badanym okresie zatrudnienie w IES kształtowało się średnio na poziomie 134,2 osób/125,85 etatów. Nie stwierdzono istotnych zmian na koniec każdego roku zarówno w ogólnym stanie zatrudnienia, jak i w zatrudnieniu w poszczególnych grupach pracowników z wyjątkiem roku 2015 kiedy to w grupie pracowników naukowo-badawczych zatrudnienie z 51 osób zmniejszyło się do 45 (zakończenie stosunku pracy, emerytura).

Rotację pracowników w kolejnych latach przedstawiono poniżej:

Grupy pracowników	2012		2013		2014		2015		I półrocze 2016	
	zatrudnieni	zakończenie stosunek pracy	zatrudnieni	zakończenie stosunek pracy	zatrudnieni	zakończenie stosunek pracy	zatrudnieni	zakończenie stosunek pracy	zatrudnieni	zakończenie stosunek pracy
naukowo-badawczy	1	1	0	3	0	0	3	5	0	0
inżynieryjno-techniczni	1	2	7	3	2	3	3	1	2	2
administracyjno-ekonomiczni	1	1	3	1	0	1	0	2	0	0
obsługa	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0

⁵⁹ taki podział grup pracowników wynika z druków sprawozdań MS-DB3, w których pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni ujęci są w jednej grupie. Grupa ta obejmuje zatrudnionych w Instytucie pracowników naukowych (profesorowie: zwyczajni, nadzwyczajni i wizytujący, adiunkci, asystenci) oraz badawczo-technicznych (starsi specjaliści badawczo-techniczni)

Wspomnieć należy także, że w 2015 r. 8 pracowników uzyskało status biegłego, w 2016 r. wszczęto 7 postępowań na biegłego, które miały zakończyć się w 2017 r., ponadto w 2016 r. 1 pracownik spełnił wymagania na stanowisko asystenta, 2 pracowników uzyskało stopień doktora i awansowała na stanowisko adiunkta oraz 2 pracowników uzyskało stopień doktora habilitowanego i 1 pracownik uzyskał stopień profesora nadzwyczajnego.

Odnosząc się do kosztów wynagrodzenia pracowników IES, koszt ich wynika z wysokości planu finansowego przeznaczanego na wynagrodzenia przyjętego przez Ministerstwo Sprawiedliwości na dany rok. Do 2015 r. wynagrodzenia kształtowały się na poziomie lat poprzednich⁶⁰ ze względu na „zamrożenie” funduszy wynagrodzeń w jednostkach sfery budżetowej. Dopiero w 2016 r. przy zwiększeniu planu finansowego na wynagrodzenia o 5,5% (plan po zmianach 9 591 506 zł) w stosunku do planu roku 2015 (plan po zmianach 8 813 151 zł) możliwe było udzielenie podwyżek wszystkim pracownikom.

Sposób wynagradzania w IES reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.04.2008 r. w *sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawanie innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w niektórych jednostkach organizacyjnych resortu sprawiedliwości*⁶¹.

Ponadto, w IES obowiązuje Regulamin premiowania Pracowników Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie⁶².

[akta kontroli str. 545-622]

3.2. Ocena okresowa pracowników

W IES obowiązuje Procedura Ogólna nr PO.12/05 dotycząca zarządzania personelem (dalej: Procedura PO.12/05). Została ona wydana w dniu 29.10.2012 r. i uprzednio zatwierdzona przez Dyrektora w dniu 23.10.2012 r., a następnie nowelizowana.

⁶⁰ w 2012 r. wyniosły 8 530 955 zł - w tym: wynagrodzenia 7 933 794 zł, nagrody uznaniowe 481 745 zł, nagrody jubileuszowe 83 092 zł, odprawy emerytalne 32 324 zł, dodatkowe wynagrodzenie 632 343 zł, w 2013 r. wyniosły 8 597 486 zł - w tym: wynagrodzenia 7 888 902 zł, nagrody uznaniowe 483 355 zł, nagrody jubileuszowe 179 886 zł, odprawy emerytalne 45 343 zł, dodatkowe wynagrodzenie 635 872 zł, w 2014 r. wyniosły 8 618 199 zł - w tym: wynagrodzenia 7 851 806 zł, nagrody uznaniowe 566 410 zł, nagrody jubileuszowe 199.983 zł, odprawy emerytalne 0 zł, dodatkowe wynagrodzenie 624 777 zł, w 2015 r. wyniosły 8 813 151 zł - w tym: wynagrodzenia 8 011 819 zł, nagrody uznaniowe 653 265 zł, nagrody jubileuszowe 106 064 zł, odprawy emerytalne 42 003 zł, dodatkowe wynagrodzenie 627 545 zł, w III kwartale 2016 r. wyniosły 9 591 506 (plan) - wykonanie 6 491 332 zł.

⁶¹ Dz. U. 2014 r., poz. 1030, z późn. zm.

⁶² Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 11/2011.

W przedmiotowej Procedurze w pkt. 6.3. *Okresowa ocena pracowników* przedstawiono ścieżkę postępowania w zakresie okresowej oceny pracowników IES. Jest ona wykonywana częściej niż jest to wymagane ustawą z dnia 30.04.2010 r. *o instytutach badawczych*⁶³.

Procedura PO.12/05 szczegółowo opisuje etapy postępowania w czasie i po dokonaniu okresowej oceny pracownika, a także obowiązki oceniającego jak i obowiązki ocenianego. Ponadto, wskazuje w kryteriach oceny proces odwoławczy przysługujący ocenianemu.

Kontroli poddano 10 kart⁶⁴ ocen pracowników zatrudnionych w IES. Oceny pracowników dokonywali pod koniec każdego roku kierownicy komórek organizacyjnych IES na podstawie całorocznej obserwacji. Ocen dokonywano w terminach zgodnych z ustawą *o instytutach badawczych*⁶⁵ oraz zgodnie z wewnętrzną procedurą.

Oceny dokonano zgodnie z obowiązującą Procedurą PO.12/05 z zastrzeżeniem, ponieważ w przypadku dwóch pracowników⁶⁶ uzasadnienie oceny sprowadzało się wyłącznie do jednego zdania, gdy w przypadku innych pracowników naukowych czy badawczo-technicznych jak przykładowo adiunkta [REDAKTOWANE] czy adiunkta [REDAKTOWANE] oceny zostały szczegółowo uzasadnione.

Zdaniem kontroli sporządzenie uzasadnienia w takiej formie nie wskazuje, czy ocena uwzględniała jednolite kryteria oceniania w przypadku pozostałych pracowników IES.

Ponadto ustalono także, że w IES wystąpiły dwa przypadki otrzymania przez pracownika negatywnej oceny. W jednym przypadku konsekwencją otrzymania oceny negatywnej przez

---

⁶³ Dz. U. 2016, poz. 371 t.j.

⁶⁴ - adiunkt, dr, Pracowni Badania Alkoholu i Narkotyków – dwie karty - ocena za lata 2014 i 2015,
- adiunkt, dr, Pracowni Badania Pisma Ręcznego i Dokumentów – dwie karty – ocena za lata 2014 i 2015,
- adiunkt, dr, Zakładu Psychologii Sądowej – dwie karty – ocena za lata 2014 i 2015,
- adiunkt, dr, Pracowni Analiz Toksykologicznych – dwie karty – ocena za lata 2014 i 2015,
- adiunkt, dr, Pracowni Badania Wypadków Drogowych – dwie karty ocena za lata 2014 i 2015,
- specjalista ds. finansowo-księgowych, Działu Finansowo – Księgowego – dwie karty – ocena za lata 2014 i 2015,
- referent ds. administracyjnych, Sekcji Logistyki i Zapewnienia Jakości – dwie karty – ocena za lata 2014 i 2015,
- specjalista technik, Pracowni Analiz Toksykologicznych – dwie karty – ocena za lata 2014 i 2015,
- specjalista inżynierjno-techniczny, Pracowni Genetyki Sądowej – dwie karty – ocena za lata 2014 i 2015,
- starszy specjalista ds. Administracji i Zaopatrzenia, Dział Administracyjno-Gospodarczy – dwie karty – ocena za lata 2014 i 2015.

⁶⁵ przepisy art. 44 ust. 4 i art. 50 ustawy *o instytutach badawczych* obowiązujące w okresie objętym kontrolą nakładały obowiązek przeprowadzania co 4 lata ocen pracowników naukowych zatrudnionych na stanowisku profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego i co 2 lata pracowników naukowych zatrudnionych na stanowisku asystenta i adiunkta oraz pracowników badawczo-technicznych.

⁶⁶ adiunkta dr. [REDAKTOWANE] i specjalisty technika [REDAKTOWANE]

pracownika było porozumienie zmieniające umowę o pracę⁶⁷ - pracownik nie wniósł odwołania i przystał na taką oceną oraz przyjął zaproponowane mu warunki. Negatywna ocena została uzasadniona. Oceny dokonano zgodnie z obowiązującą Procedurą PO.12/05 jak i ustawą o instytucjach badawczych.

W drugim przypadku negatywnie oceniony pracownik nie zgodził się z oceną, co zostało odnotowane w karcie oceny pracownika⁶⁸ - ocena została utrzymana. W tym przypadku zgodnie z wyjaśnieniami⁶⁹ złożonymi przez ██████████ specjalistę ds. administracyjno-kadrowych pracownik, który nie zgodził się z wystawioną oceną negatywną nie podjął żadnych dalszych działań, natomiast został pozbawiony przez Dyrektora Instytutu możliwości samodzielnego opiniowania i został przeniesiony ze stanowiska naukowego na stanowisko inżyniersko-techniczne.

Wszystkie karty ocen pozytywne i negatywne przechowywane były w aktach osobowych.

[akta kontroli str. 623-650; 651-668; 1487-1522]

3.3. Prawidłowość zatrudniania pracowników naukowych oraz innych pracowników

Szczegółowy proces rekrutacji i zatrudniania w IES pracowników został opisany w Procedurze Ogólnej nr PO.12/05 w pkt. 6.1. *Rekrutacja pracownika na wolne stanowisko*. Przedmiotowa procedura dotyczy wszystkich pracowników zatrudnianych w IES zarówno naukowych jak i pracowników administracyjnych. Jednakże, zgodnie z art. 43 ust. 7 ustawy o instytucjach badawczych, w przypadku zatrudniania pracownika naukowego kryteria i tryb przeprowadzenia oraz ogłaszania konkursu winien określać statut Instytutu.

Proces rekrutacji składa się z 5 etapów, tj. złożenia przez kierownika komórki organizacyjnej do Dyrektora wniosku o przyjęcie pracownika, zgromadzenia ofert i wstępnej ich selekcji pod względem spełniania wymogów formalnych, rozmowy kwalifikacyjnej⁷⁰, przedstawienia Dyrektorowi wniosków i zatrudnienia kandydata oraz zakończenia rekrutacji.

Procedura PO.12/05 zapewniała wybór osób w sposób konkurencyjny i umożliwiający zatrudnienie najlepszego kandydata.

⁶⁷ Porozumienie zawarte w dniu 11.04.2016 r. zawarte pomiędzy pracownikiem a pracodawcą.

⁶⁸ Karta oceny pracownika z dnia 31.12.2015 r.

⁶⁹ Z dnia 11 i 21.04.2017 r.

⁷⁰ Jeżeli wskazana była weryfikacja wiadomości teoretycznych i/lub umiejętności praktycznych mogły być przygotowywane testy dla kandydatów

Na podstawie 10⁷¹ z 29 postępowań przeprowadzonych w badanym okresie ustalono, że postępowania przeprowadzono zgodnie z obowiązującą Procedurą PO.12/05. We wszystkich badanych rekrutacjach kierownicy komórek złożyli wnioski do Dyrektora IES o przyjęcie pracownika, sporządzono opisy stanowiska pracy, sporządzono ogłoszenia, które były opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, powołano komisję rekrutacyjną, po przeprowadzonych rekrutacjach sporządzono protokoły z przebiegu rekrutacji. Z zakończonych rekrutacji sporządzono również informacje o ich wyniku w BIP. Proces rekrutacji był kilkietapowy podczas którego oceniano i punktowano kompetencje kandydata, następnie prowadzona była rozmowa kwalifikacyjna. Z przeprowadzonej rekrutacji sporządzano protokół, w którym przedstawiano przebieg rekrutacji oraz uzasadnienie wyboru najlepszego kandydata.

Ponadto, w IES w badanym okresie Dyrektor wydał pięciokrotnie zgodę dla 4 pracowników⁷² na podjęcie dodatkowego zatrudnienia. Poprzedzone one zostały pisemną prośbą zainteresowanego z uzasadnieniem. Wszystkie prośby o podjęcie dodatkowego zatrudnienia dotyczyły prac dydaktycznych na wyższych uczelniach i wydawane były na jeden rok akademicki. We wszystkich przypadkach zostały one podpisane przez Dyrektora.

Wszystkie zgody posiadały informację, że czas pracy w ramach dodatkowego zatrudnienia nie może kolidować z czasem pracy w IES, wraz z podaną podstawą prawną tj. art. 47 ust. 1 i 7 ustawy o *instytutach badawczych*.

Kompletna dokumentacja przechowywana była w aktach osobowych.

[akta kontroli str. 651-668; 669-804, 1487-1522]

---

⁷¹ rekrutacja: 2/2014/WK – nie wybrano kandydata, 4/2013/02 – pracownik administracyjny, Pozostałe rekrutacje dotyczyły pracowników inżynierjno-technicznych, 2/2013/KF, 9/2013/KF, 1/2014/TA, 3/2014/G, 2/2015/F, 4/2015/F, 7/2015/TA, 8/2015/G.

⁷² zgoda z: 08.09.2015 r.- nr Dz. Os. 2551/2015/D; 28.09.2016 r. - nr Dz. Os. 2702/2016/D; 23.06.2014 r. – nr Dz. Os. 1581/2014/D; 08.09.2015 r., nr Dz. Os. 2575/2015/D; 19.12.2012 r.- nr Dz.SD.3871/2012/D.

3.4. Prawidłowość zawierania umów cywilnoprawnych

W okresie objętym kontrolą w IES zawarto 182⁷³ umowy cywilnoprawne (w tym 175 umów o dzieło i 7 umów zlecenie). Ogółem na ten cel w badanym okresie wydatkowano 146 377,89 zł⁷⁴, z czego 56% tej kwoty (82 260,00 zł) stanowią środki przekazywane przez Prokuraturę Generalną (obecnie Prokuraturę Krajową) m. in.: na korektę techniczną oraz skład komputerowy miesięcznika pt.: „Prokuratura i Prawo”⁷⁵.

W ramach 182 umów 160⁷⁶ dotyczyło czasopisma pt. Problems of Forensic Sciences tłum. „Z zagadnień nauk sądowych” (dalej: czasopismo) - jest to czasopismo, w którym zamieszczane są prace do publikacji naukowców z całego świata - redakcja nie płaci honorarium autorskiego za publikowane teksty. Zawarte umowy dotyczyły m. in.: tłumaczeń, recenzji artykułów, korekt językowych artykułów.

Pozostałe umowy zawarto:

- 6 na korektę techniczną oraz skład komputerowy miesięcznika pt.: „Prokuratura i Prawo” – były to umowy zawarte z dwoma pracownikami IES,
- 4 na recenzję książki pt.: Mikroślady kryminalistyczne ...” – umowy zawarte: 2 z osobami niebędącymi pracownikami IES i 2 z pracownikami IES,
- 3 umowy z osobami niebędącymi pracownikami IES na recenzję książki pt.: Wiarygodność strukturalna ...”,
- 3 umowy z osobami niebędącymi pracownikami IES na ochronę osób i mienia IES,
- 4 umów z osobami niebędącymi pracownikami IES na bieżącą działalność statutową (eksperymenty, badania),
- 1 umowę z osobą niebędącą pracownikiem IES na aranżację wnętrza,
- 1 umowę z osobą niebędącą pracownikiem IES na tłumaczenie artykułu.

Odnosnie do działalności wydawniczej IES posiadał wewnętrzne uregulowania określające szczegółowe warunki oraz zasady zawierania umów wydawniczych pomiędzy IES

⁷³ W okresie objętym kontrolą zawarto: 117 umów z osobami niebędącymi pracownikami IES, pozostałe 65 zawarto z pracownikami IES, w tym: w 2014 r. z pracownikami IES zawarto 19 z 64 wszystkich umów cywilnoprawnych. W 2015 r. z pracownikami IES zawarto 33 z 84 wszystkich umów cywilnoprawnych. W pierwszym półroczu 2016 r. z pracownikami IES zawarto 13 z 34 wszystkich umów cywilnoprawnych.

⁷⁴ W 2014 wydatkowano 60 973,89 zł., w 2015 wydatkowano 61 562 zł, W pierwszej połowie 2016 r. wydatkowano 23 842 zł,

⁷⁵ W ramach umów Nr 438/12/2015 z dnia 5.12.2015 r., Nr. 425/12/2014 z dnia 19.12.2014 r., Nr 3/01/2014 z dnia 07.01.2014 r.

⁷⁶ 103 umowy zawarto z osobami niebędącymi pracownikami IES, pozostałe 57 zawarto z pracownikami IES.

a autorami⁷⁷. Opracowano także procedurę recenzowania tekstów przesłanych do publikacji w czasopiśmie⁷⁸ oraz ustalono stawki za prace redakcyjne w Wydawnictwie IES⁷⁹.

W przypadku umów cywilnoprawnych niezwiązanych z procesem wydawniczym⁸⁰ stosowano procedury określone w wewnętrznych *Zasadach udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro*. Realizację ww. procedur oceniono na podstawie 37⁸¹ umów o najwyższej wartości (ok. 20%) ze 182 wszystkich umów. Zawarte przez IES umowy były ewidencjonowane w rejestrze umów cywilnoprawnych. Umowy nie dotyczyły realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków pracowników zatrudnionych na umowę o pracę. Kontrolę realizacji badanych umów dokonywano poprzez adnotację na rachunku „*Stwierdzam wykonanie i przyjęcie prac zgodnie z treścią umowy z dnia ...*” i podpis kierownika danej komórki organizacyjnej IES. Wynagrodzenia w przypadku tłumaczy oraz recenzentów wynikające z umów były zgodne ze stawkami obowiązującym w IES.

Badane umowy zawierane były na czas określony, a w ich treści znajdowały się zapisy zabezpieczające interes IES. Umowy posiadały zapisy precyzyjnie określające termin i formę zapłaty należności i były akceptowane w ramach kontroli wstępnej przez Główną księgową, co było zgodne z art. 54 ust. 3 pkt 3 *ufp*.

Stwierdzono także, że w przypadku 23 umów o dzieło⁸² osobą reprezentującą IES wskazaną w umowie poza Dyrektorem była Główna księgową. Należy podkreślić, iż osobą upoważnioną do reprezentowania jednostki jest jej dyrektor, który zgodnie z art. 53 *ufp* odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej. Główny księgowy nie jest dysponentem

⁷⁷ Zarządzeniem nr 4/95 Dyrektora IES z dnia 31 lipca 1995 r. w sprawie organizacji i zasad działania Wydawnictwa Instytutu Ekspertyz Sądowych wprowadzono jako załącznik nr 2 Regulamin ogólnych warunków umów wydawniczych zawieranych przez Wydawnictwo IES w Krakowie.

⁷⁸ Procedura recenzowania zamieszczona jest każdorazowo w czasopiśmie oraz na stronie Wydawnictwa IES.

⁷⁹ Stawki za prace redakcyjne określone przez Dyrektora dotyczyły nie tylko prac przy czasopiśmie ale wszystkich czynności związanych z Wydawnictwem IES.

⁸⁰ Ochrona osób i mienia IES – 3 umowy oraz Projekt, aranżacja pomieszczenia 112, udział w projekcie badawczym, wykonanie prób i przejazdów w czasie eksperymentu do sprawy E.2432/2014/WK, eksperyment procesowy do E.0611/2015

⁸¹ 10 pracownikami IES i 27 z osobami niebędącymi pracownikami IES

⁸² Umowa o dzieło z dnia 21.12.2015 r., umowa o dzieło z dnia 21.12.2015 r., umowa o dzieło z dnia 1.03.2016 r., umowa o dzieło z dnia 10.03.2016 r., umowa o dzieło z dnia 1.06.2016 r., umowa o dzieło z dnia 10.09.2015 r., umowa o dzieło z dnia 1.07.2015 r., umowa o dzieło z dnia 1.06.2015 r., umowa o dzieło z dnia 1.06.2015 r., umowa o dzieło z dnia 10.11.2015 r., umowa o dzieło z dnia 2.04.2015 r., umowa o dzieło z dnia 4.01.2015 r., umowa o dzieło z dnia 5.01.2015 r., umowa o dzieło z dnia 5.01.2015 r., umowa zlecenie z dnia 6.10.2015 r., umowa o dzieło z dnia 22.08.2014 r., umowa o dzieło z dnia 10.03.2014 r., umowa o dzieło z dnia 15.10.2014 r., umowa o dzieło z dnia 7.01.2014 r., umowa o dzieło z dnia 7.01.2014 r., umowa o dzieło z dnia 5.05.2014 r., umowa zlecenie z dnia 15.12.2014 r., umowa zlecenie z dnia 15.12.2014 r.

środków budżetowych; wykonuje natomiast dyspozycje w tym zakresie, stosownie do zadań głównego księgowego określonych w art. 54 wyżej przywołanej ustawy. Powyższe jest niezgodne również z wewnętrzną procedurą dotyczącą zawierania umów.

Oceniając realizację wewnętrznych procedur, nie wniesiono zastrzeżeń co do samych czynności związanych z ich stosowaniem, m.in. stosowania stawek za pracę redakcyjną, czy samego zawierania umów wydawniczych pomiędzy IES a autorami. Jednakże zasadnym wydaje się aby zarządzenie Nr 4/95 Dyrektora IES z dnia 31.07.1995 r. w sprawie organizacji i zasad działania Wydawnictwa IES (jak i wprowadzonych nim szczegółowych regulaminów) dostosować do aktualnego stanu prawnego (np. w regulaminie dotyczącym ogólnych warunków umów wydawniczych zawieranych przez wydawnictwo IES jest zapis, że w sprawach nieuregulowanych dotyczących umów wydawniczych stosuje się ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych⁸³, gdzie przedmiotowa ustawa od 1994 r. była zmieniana kilkakrotnie) oraz samego funkcjonowania IES (np. w § 5 pkt. 3 zapisano, że „autor obowiązany jest dostarczyć maszynopis utworu wykonany na papierze piśmienniczym formatu A 4 z interlinią i marginesem szerokości 35 mm ...” Taki zapis wydaje się być dość archaiczny co do formy utworu i sposobu jego przekazywania).

[akta kontroli str. 805-983]

4. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

Działalność w badanym obszarze należy ocenić pozytywnie.

Podstawowym celem działalności IES jest wykorzystanie najnowszych osiągnięć naukowych w pracy na rzecz wymiaru sprawiedliwości. Działalność tą IES realizuje poprzez prowadzenie własnych badań naukowych, wykonywanie specjalistycznych ekspertyz oraz opracowywanie opinii z zakresu wybranych dziedzin nauk sądowych dla instytucji wymiaru sprawiedliwości, także poprzez popularyzację tych osiągnięć.

W związku z tak obszernym i skomplikowanym obszarem działalności w IES wprowadzono do stosowania Księgę Jakości PN-EN ISO/IEC 17025 (dalej: Księga jakości) wraz z szeregiem dokumentów powiązanych, tj.: procedur ogólnych i instrukcji. Poprzez Księgę jakości IES wdrożył, utrzymuje i doskonali system zarządzania właściwy dla zakresu jego działalności. Przedmiotowa Księga zawiera ogólny opis IES oraz systemu zarządzania

---

⁸³ Dz. U. Nr 24, poz. 83

i przywołuje procedury ogólne, które opisują tryb postępowania wspólny dla wszystkich komórek organizacyjnych IES objętych tym samym systemem. Jednakże badania wykonywane w poszczególnych komórkach IES różnią się od siebie, zatem każda komórka posiada własną procedurę logistyczną dotyczącą organizacji badań oraz własny zestaw procedur badawczych. W zależności od potrzeb do tych procedur mogą być dołączane instrukcje dotyczące wykonania określonych czynności. Dokument ten został skierowany do pracowników IES, audytorów i zleceniodawców.

W badanym okresie IES wydało 26 941 ekspertyz i opinii na zlecenie sądów, prokuratur oraz innych podmiotów uprawnionych do prowadzenia postępowań na podstawie ustaw. W tym samym czasie do IES wpłynęło 26 425 spraw. Kontroli poddano 9 zleceń⁸⁴ przyjętych przez IES na podstawie Procedury ogólnej pt. Przegląd zapytań, ofert i umów (nr PO.02/04).

Ustalono, że wszystkie zlecenia zostały przyjęte do specjalnej komórki – Stanowiska ds. Obsługi Działalności Opiniodawczej (dalej: ODO), znajdującego się w strukturze Sekcji Logistyki i Zapewnienia Jakości. Na badanych zleceniach widniała data wpływu oraz nadany przez ODO nr sprawy. Do każdego zlecenia dołączono: dokument stanowiący podstawę do zwrócenia się do IES o przeprowadzenie badania czy sporządzenia opinii, protokół wpływu dowodów rzeczowych oraz protokół przyjęcia dowodów rzeczowych. W dokumentacji zamieszczono także pismo IES do zleceniodawcy z informacją o przyjęciu zlecenia do realizacji z podanym wstępnym terminem realizacji. Na każdym etapie, w którym znajduje się badanie sprawowany jest monitoring prowadzony przez kierownika danej komórki, której dotyczy badanie lub koordynatora sprawy. Po przeprowadzeniu czynności (badania) do zleceniodawcy przesyłana była opinia z przeprowadzonego badania wraz z dowodami rzeczowymi oraz obliczeniami należności za ekspertyzę.

Badane zlecenia przeprowadzono w terminach wskazanych przez IES w pismach o przyjęciu zlecenia.

[akta kontroli str. 984-1213]

---

⁸⁴ Szpital Wojewódzki w Opolu, Oddział Żandarmerii Wojskowej w Krakowie, Sąd Rejonowy Katowice-Zachód, Placówka Straży Granicznej w Braniewie, Prokuratura Rejonowa w Tarnowskich Górach, Centralne Biuro Śledcze Policji w Rzeszowie, Komisariat Policji w Sycowie, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Nowej Huty, Komisariat Policji w Rzeszowie.

Skargi

W IES funkcjonuje także procedura nr PO.04/02 dotycząca rozpatrywania skarg. Celem procedury jest ustalenie sposobu postępowania ze skargami otrzymanymi od zleceńodawców i innych stron, dotyczącymi działalności IES. Procedura opisuje sposób rejestrowania, rozpatrywania skarg oraz podejmowania decyzji o konieczności przeprowadzenia działania korygującego.

W badanym okresie do IES wpłynęły wyłącznie 3 skargi⁸⁵, które były zasadne. Zostały one zaewidencjonowane w Rejestrze skarg prowadzonym w ODO. Skargi dotyczyły opóźnień w wykonaniu opinii. We wszystkich trzech przypadkach zostały one rozpatrzone zgodnie z obowiązującą procedurą. IES odniósł się do każdej z nich w oddzielnym piśmie⁸⁶, wyjaśniając przyczyny niedotrzymania terminu, a także wyznaczając nowy termin realizacji, w którym miało zostać zrealizowane zlecenie.

[akta kontroli str. 1213-1231]

III. OCENA DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU

Działalność Instytutu w zakresie wykonania budżetu (gospodarowania środkami publicznymi) oraz w zakresie prowadzonej polityki kadrowej oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. Na powyższą ocenę wpływ miały zarówno nieprawidłowości jak i uchybienia stwierdzone w obydwóch z ww. obszarów.

Pozytywnie oceniono wykonanie budżetu i gospodarowanie środkami publicznymi, w tym plan finansowy dochodów i wydatków, realizację dochodów budżetowych i wydatków inwestycyjnych oraz sprawozdawczość budżetową. Zastrzeżenia dotyczą natomiast:

- niewprowadzenia regulacji wewnętrznych dotyczących podróży służbowych, w tym m. in. w zakresie korzystania z samochodów prywatnych do celów służbowych;
- braku procedur wewnętrznych w zakresie wykorzystania stacjonarnych telefonów służbowych i monitorowania kosztów rozmów;

---

⁸⁵ Skarga: E5229/2013/P z dnia 10.10.2014 r. wniesiona przez Sąd Rejonowy w Łańcucie, E3986/2013/KD z 03.02.2015 r. przez Centralne Biuro Śledcze Policji w Nowym Sączu, E2621/2015/KD wniesiona przez Sąd Rejonowy w Gryfinie.

⁸⁶ Pismo z dnia 6.02.2015 r. do Centralnego Biura Śledczego Policji w Nowym Sączu, pismo z dnia 28.11.2014 r. do Sądu Rejonowego w Łańcucie, pismo z dnia 16.12.2015 r. do Sądu Rejonowego w Gryfinie.

- w przypadku tzw. zamówień podprogowych od kwoty 20 000,00 zł do 70 000,00 zł brutto braku w notatce z wyboru wykonawcy zatwierdzenia przez Główną księgową pod względem posiadanych środków finansowych.

Negatywnie z kolei oceniono prowadzenie zamówień publicznych o wartości powyżej 30.000 euro, z uwagi na to, iż w postępowaniu na „Dostawę odczynników biochemicznych i materiałów (...)”:

- osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w tym Kierownik Zamawiającego nie złożyli wymaganych przez Pzp oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z postępowania, co wypełnia również znamiona czynu określonego w ustawie o *odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*;
- ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych przeszło rok po zawarciu umowy, co było niezgodne z Pzp;
- pomimo wymogu wynikającego z regulacji wewnętrznych nie powołano Komisji Przetargowej w celu przeprowadzenia postępowania,
- z postępowania sporządzono jedynie skrócony protokół, w którym brak było istotnych zapisów dotyczących przebiegu postępowania, wymaganych wzorem protokołu określonym w rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów.

Ponadto w przypadku zamówienia na „Dostawę i instalację chromatografu gazowego (...)” ustalono, iż dokumentacja z postępowania rodzi wątpliwości co do dochowania przez Zamawiającego w pełni zasady konkurencyjności wyboru wykonawcy.

Działalność IES w zakresie prowadzenia polityki kadrowej należy ocenić pozytywnie z zastrzeżeniami. Planowanie oraz wykonanie zatrudnienia, a także planowanie i realizacja wynagrodzeń odbywało się zgodnie z przyjętymi planami i w ich granicach.

Oceny okresowe pracowników IES dokonywane były na podstawie wewnętrznej procedury i w zgodności z ustawą o *instytutach badawczych*. Niemniej jednak zastrzeżenia budzi, stwierdzona w kilku przypadkach, forma sporządzania uzasadnienia oceny na podstawie procedury PO.12/05 . Nie wskazuje ona bowiem czy ocena uwzględniała jednolite kryteria oceniania jak w przypadku pozostałych pracowników IES.

Rekrutacja zarówno pracowników naukowych oraz innych pracowników prowadzona była w oparciu o ustanowione w Instytucie wewnętrzne procedury dotyczące zarządzania

personalem, których zapisy oparte były na ustawie o *instytutach badawczych*. Niemniej jednak, zgodnie z ww. ustawą, w przypadku zatrudniania pracownika naukowego m. in. tryb i kryteria przeprowadzania konkursów winien określać przede wszystkim statut IES.

W zakresie z kolei umów cywilnoprawnych nieprawidłowym działaniem było występowanie Głównej księgowej jako osoby (strony) w ww. umowach. Ponadto, wskazano na brak aktualizacji procedur wewnętrznych w zakresie ogólnych warunków umów wydawniczych zawieranych przez Wydawnictwo IES, które ustanowiono w roku 1995.

Nie wniesiono natomiast zastrzeżeń do realizacji działalności statutowej, w tym do trybu rozpatrywania skarg na działalność Instytutu.

Mając powyższe na uwadze wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości, w tym w szczególności:

W kwestii gospodarowania środkami publicznymi:

- wprowadzenie regulacji wewnętrznych dotyczących podróży służbowych, w szczególności w zakresie korzystania z samochodów prywatnych do celów służbowych;
- wprowadzenie procedur wewnętrznych w zakresie wykorzystania stacjonarnych telefonów służbowych i monitorowania kosztów rozmów;
- w przypadku zamówień podprogowych zamieszczanie przez Główną księgową w notatce z wyboru wykonawcy adnotacji o zapewnieniu posiadanych środków finansowych.

W przypadku prowadzenia zamówień publicznych:

- przestrzeganie postanowień art. 17 ust. 2 Pzp, zgodnie z którym osoby biorące udział w postępowaniu o zamówienie publiczne są zobowiązane do składania oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z tego postępowania,
- zamieszczanie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 95 ust. 1 Pzp,
- rzetelnie sporządzanie protokołu z postępowania zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 6 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- dochowywanie przy wyborze wykonawcy w każdym postępowaniu zasady konkurencyjności,

- powoływanie członków Komisji Przetargowej stosownie do wymogów regulacji wewnętrznych.

W zakresie polityki kadrowej:

- zaniechanie występowania w umowach o dzieło/zlecenie jako reprezentanta jednostki głównej księgowej, gdyż nie jest ona dysponentem środków budżetowych, a jedynie wykonuje dyspozycje w tym zakresie,
- opracowanie (uaktualnienie) wewnętrznych procedur dotyczących zawierania umów wydawniczych,
- rzetelne sporządzanie uzasadnień ocen na podstawie procedury PO.12/05, tak aby jasno wskazywały jednolite kryteria oceniania dla wszystkich pracowników IES.

Odnosnie nieprawidłowości polegającej na braku określenia w statucie Instytutu kryteriów i trybu przeprowadzania konkursów na stanowiska pracowników naukowych odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych, ponieważ zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2017 r. w sprawie nadania statutu Instytutowi Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie wprowadzono w statucie odpowiednie przepisy.

Stosownie do art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie, w terminie do dnia 15 września 2017 r. pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 wyżej przywołanej ustawy od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Kierownik jednostki kontrolującej

Z upoważnienia
Ministra Sprawiedliwości
26.01.2017
Bokub Jamka
Zastępca Dyrektora
Biurowo Kwalifikacji i Audytu Wewnętrznego

Sporządzono w dwóch egzemplarzach:

1. Dyrektor Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie, Pani Maria Kała,
2. Wydział Kontroli w Biurze Kontroli i Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Sprawiedliwości - a/a.

